

ARKIV

UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE MUSEER Universitetet i Oslo		
Saksb. IMR	- 6 NOV. 2002	Kopi
Ark.:	0626	
Saksnr. 02/10708	Dok.nr.:	1

**Spenne funnet på Storøya, Lier kommune, Buskerud.**

Spennen ble funnet i sommer av Torill Hansen, Lundåsvn. 6 b, 1089 Oslo og innlevert til Karl Vibe Müller. Funnet ble gjort i forbindelse med båttur og lå i dagen i strandkanten. Funnstedet er avmerket på kartblad CK 045-53.

22.10.02.

*Inge Helene*

# STATENS KARTVERK

**NGIS**

- SØK
- FØRSTESIDEN

Siste nytt  
à la Kart

## Produkter

- Geodetiske
- Digitale
- Landkart
- Sjøkart

## SATREF

### Oppdrag

- Spesialprodukter
- Tjenester

## Geovekst

- Vegdatabase

## NGIS

- Geodatakatalog
- Norgesglasset

## Eiendomsinfo

- Matrikkel
- Boligadresser

## Arealinformasjon

- AREALIS

## Forvaltning

- Standardisering
- Lover

## Kartverket

- Organisasjon
- Ledige stillinger
- Museum

## Geodatatorg

- Gratis data

Kun til privat bruk. Alle kartutsnitt copyright Statens kartverk

Noen kart kan være gamle. Spesielt gjelder dette de økonomiske kartene, som dermed kan gi feilaktig informasjon om for eksempel eiendomsgrenser.

Kart	Adresser	Stedsnavn	Transformasjon	Fastmerkeregister

Torill Hansen  
Lundåsen 6B  
1089 OSLO  
74 22211677



# STATENS KARTVERK

**NGIS**

Kun til privat bruk. Alle kartutsnitt copyright Statens kartverk

Noen kart kan være gamle. Spesielt gjelder dette de økonomiske kartene, som dermed kan gi feilaktig informasjon om for eksempel eiendomsgrenser.

Kart	Adresser	Stedsnavn	Transformasjon	Fastmerkeregister

- SØK
- FØRSTESIDEN

Siste nytt  
à la Kart

#### Produkter

- Geodetiske
- Digitale
- Landkart
- Sjøkart
- SATREF
- Oppdrag
- Spesialprodukter
- Tjenester

#### Geovekst

- Vegdatabase
- NGIS
- Geodatakatalog
- Norgesglasset

#### Eiendomsinfo.

- Matrikkel
- Boligadresser

#### Arealinformasjon

- AREALIS

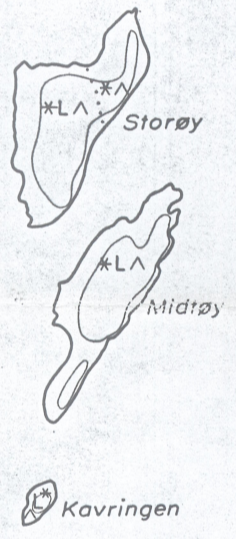
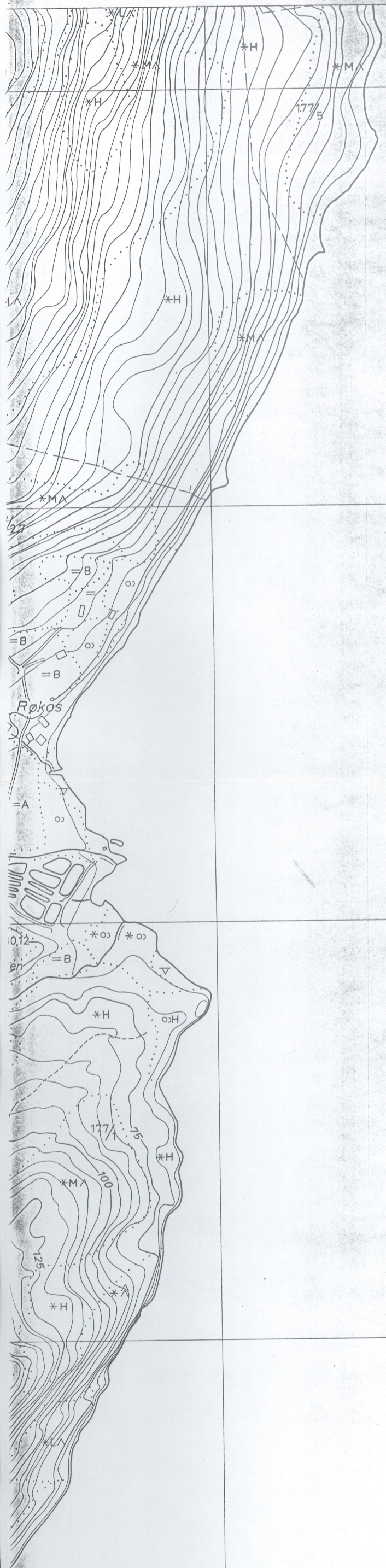
#### Forvaltning

- Standardisering
- Lover

#### Kartverket

- Organisasjon
- Ledige stillinger
- Museum
- Geodatatorg
- Gratis data





HOLSFJORDEN  
63

CK 045-5-3.











UNIVERSITETET  
I OSLO

ARKIV

0626

Torill Hansen  
Lundåsvn. 6 b  
1089 Oslo

UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE MUSEER

*Oldsaksamlingen, Vikingskipshuset, Myntkabinettet,*

*Etnografisk museum*

Postboks 6762 St Olavs plass  
N-0130 Oslo

*Besøksadresse*  
Frederiksgate 3

Telefon: 22 85 96 22

Telefaks: 22 85 95 24

E-mail: i.m.rostad@ukm.uio.no

Deres ref:

Vår ref: 02/10708 -3

Saksbehandler: Ingunn Marit Røstad

10.01.2003

**Vedr. funn av korsformet spenne (C52898) fra Storøya i Holsfjorden, Lier k., Buskerud.**

Universitetets kulturhistoriske museer (UKM), Oldsaksamlingen vil med dette takke for den korsformede spennen vi mottok fra deg i høst, som ble funnet på Storøya i Holsfjorden. Vi er svært glad for å ha fått den inn til museet. Vår behandling av funnet er nå avsluttet, og spennen vil inngå som del av museets samlinger fra Buskerud.

Spennen du fant, kalles for en *korsformet* spenne, et navn den har fått fordi den kan sies å ligne et kors. Det er en spennetype som finnes utbredt i tiden mellom ca 400 – 600 e.Kr., og er tidstypisk for den arkeologiske perioden som kalles *folkevandringstid*. Korsformede spenner finnes i denne perioden spredt i hele Skandinavia, nord på kontinentet i Tyskland og dagens Nederland, og i England. Man kan til en viss grad skille spennene i de ulike områdene fra hverandre ut fra regionale forskjeller. Spennen fra Storøya har for eksempel en typisk ”norsk” utforming av bøylene, ved at den er bredere på midten enn ved endene, slik at den bøyer litt utover her. Det er imidlertid et vanlig trekk ved de fleste korsformede spenner at de har en fot som er utformet som et *dyrehode*, slik som spennen fra Storøya har. Ofte ligner hodet på en hest, men dyret kan i enkelte tilfeller være utstyrt med mer slange- eller dragelignende trekk, og det er usikkert hva slags dyr man har ment å framstille. Muligens dreier det seg om et mytisk dyr som hadde betydning for folk i samtiden, men som er ukjent for oss i dag. Ornamenteringen på hodeplaten består av fem såkalte ”punktsirkler”. Det er en form for ornamentikk som er relativt vanlig på korsformede spenner og flere andre gjenstandstyper i denne perioden. Spennene utformes litt forskjellig i løpet av det tidsrommet de er i bruk. Hovedtendensen er at de eldste spennene er enklere utformet enn de yngre. Den spennen du fant, hører trolig til et mellomstadium, dvs. at den ikke er av de aller tidligste spennene, men heller ikke av de seneste.

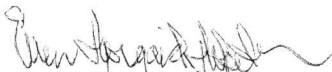
Spennetypen må ha vært svært populær. De fleste spennene kommer fra kvinnegraver, men de har også i noen tilfeller vært brukt av menn. Ut fra hvordan spennene inngår i periodens gravfunn, vet man at mens menn vanligvis nøyde seg med én spenne, benyttet kvinner ofte et par sammen. Dette skyldes trolig tidens kvinnedrakt, en slags ermeløs kjole eller tunika, som man måtte feste ved skuldrene ved hjelp av spenner.



Når det gjelder spennen fra Storøya, er det ikke mulig å si om den har vært båret av en mann eller kvinne, fordi vi vet så lite om funnomstendighetene rundt funnet. Spennen kan ha inngått i en grav, men det kan allikevel ikke helt utelukkes at den har havnet i jorden av andre årsaker, for eksempel fordi noen har mistet den. Enkeltfunn som dette kan allikevel gi oss et bilde av hva slags aktiviteter det har foregått på stedet i forhistorien, og på denne måten gi oss et klarere bilde av hvordan fortiden har utspilt seg i området. Innleveringen av spennen bidrar også til å gi et så fullstendig funnbilde som mulig fra denne delen av landet. Funnet må oppfattes som ganske spesielt, da den lille øya ikke synes som noe opplagt sted for et funn av denne typen. Det er også uvanlig at metallgjenstander som ligger oppe i dagen er bevart så godt som denne korsformete spennen. Det kan tyde på at den til inntil nylig har ligget tildekket, og at frost eller flom eller lignende har "gravd" den fram.

Vedlagt følger vårt takkediplom med fotografi av spennen.

Vennlig hilsen

  
Ellen Høigård Hofseth  
Seksjonsleder

  
Ingunn Marit Røstad  
Museumskonsulent

Kopi: Fornminneseksjonen, UKM.  
Kulturavdelingen, Buskerud Fylkeskommune.  
NIKU, Fornminneregisteret





UNIVERSITETETS  
KULTURHISTORISKE MUSEER  
OLDSAKSAMLINGEN

takker

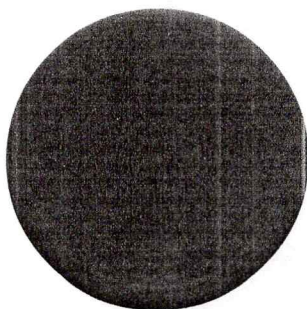
Torill Hansen

for

en korsformet spenne fra folkevandringstid  
museumsnr. C52898  
funnet på Storøya i Holsfjorden  
Lier kommune, Buskerud.



Oslo ..... 10.01.2003



Museumsdirektør

Egil Mikkelsen